

KINH TẾ THẾ GIỚI QUÝ III/2007

BỨC TRANH KINH TẾ THẾ GIỚI SAU NHỮNG BIẾN CỐ TRÊN THỊ TRƯỜNG TÍN DỤNG

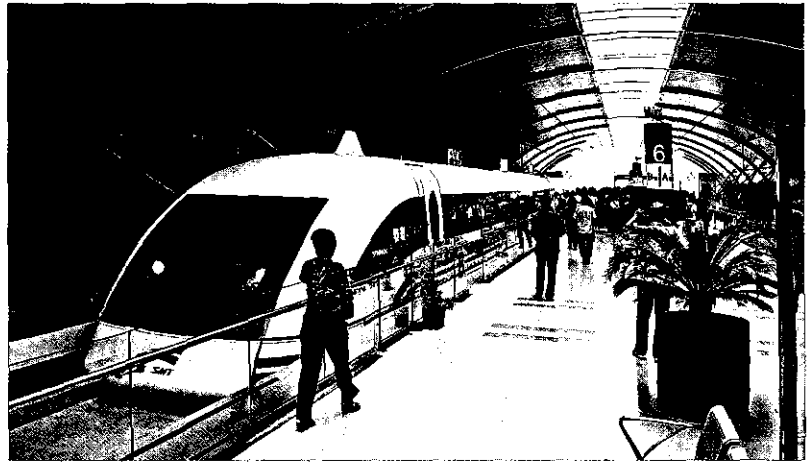
TỔ UYÊN

TTXVN

Hội nghị Thương mại và Phát triển Liên hợp quốc (UNCTAD) vừa công bố báo cáo dự đoán kinh tế toàn cầu sẽ tiếp tục tăng trưởng trong năm thứ 5 liên tiếp, song tốc độ tăng trưởng 3,4% của năm 2007 thấp hơn mức tăng trưởng 4% của năm 2006 với nguyên nhân chủ yếu là do nền kinh tế Mỹ trượt dốc. Trong thời gian qua, một loạt ngân hàng trung ương (NHTW) đã phải chi hàng tỷ USD vào các thị trường tín dụng - hoạt động bơm tiền lớn nhất kể từ ngày 11/9/2001- để tránh tình trạng khan hiếm tiền tệ. NHTW châu Âu (ECB) đã tung ra thị trường 200 tỷ Euro, trong khi Cục Dự trữ Liên bang Mỹ (FED) cũng rót 90 tỷ USD đồng thời giảm lãi suất để tránh xảy ra một cuộc khủng hoảng có tính chất hệ thống.

Tâm ảnh hưởng của thị trường bất động sản Mỹ

Báo cáo trên cho rằng mức sụt giảm trên thị trường nhà đất sẽ kéo mức tăng trưởng GDP của Mỹ từ 3,3% năm 2006 xuống 2% năm 2007 - mức thấp nhất trong 5 năm qua. Cuộc khủng hoảng kéo dài trong lĩnh vực kinh doanh địa ốc và giá nhà tiếp tục giảm được coi là hai yếu tố làm nảy sinh những khó khăn trên các thị trường tài chính, tín dụng

Kinh tế toàn cầu được dự đoán sẽ đạt tốc độ tăng trưởng 3,4% năm 2007, thấp hơn mức 4% của năm 2006.

Ảnh ST

và đẩy nền kinh tế Mỹ rơi vào suy thoái.

Mặc dù FED trong cuộc họp thường kỳ ngày 18/9 đã cắt giảm 0,50% lãi suất các khoản vay ngắn hạn xuống 4,75% sau khi duy trì ở mức 5,25% suốt từ tháng 6/2006 tới nay, nhưng cựu Chủ tịch FED Alan Greenspan một lần nữa lặp lại nhận định hồi đầu năm của ông cho rằng kinh tế Mỹ có nguy cơ rơi vào suy thoái. Ông trùm tài chính gần hai thập kỷ này của Mỹ cảnh báo kinh tế Mỹ “đang hướng tới một thời kỳ phát triển chậm lại. Chiều hướng này có dẫn tới một thời kỳ suy thoái hay không là tùy thuộc vào những yếu tố mà ở thời điểm hiện nay không thể tiên liệu được. Điều khẳng định là nước Mỹ đang phải hứng chịu sức ép lớn về giá nhà đất”.

Theo nhìn nhận của các chuyên gia, GDP của Mỹ trong

năm 2008 vẫn tiếp tục đạt mức thấp 2,8% so với mức dự báo 2,9% đưa ra trong cuộc đánh giá lần trước. Viễn cảnh phát triển GDP chậm hơn này làm gia tăng những lo ngại nền kinh tế Mỹ trong năm tới sẽ phải đối mặt với rủi ro lớn nhất là suy thoái.

Tuy nhiên, Tổng thống Bush lại tỏ ra lạc quan về triển vọng của nền kinh tế lớn nhất thế giới này, mặc dù phải thừa nhận rằng vẫn chưa giải quyết được các vấn đề trên thị trường nhà đất. Ông Bush cho rằng các yếu tố cơ bản của nền kinh tế Mỹ vẫn mạnh. Tỷ lệ lạm phát giảm, các thị trường việc làm ổn định và vững mạnh. Tỷ lệ thất nghiệp quốc gia hiện ở mức 4,6%, lợi nhuận của các công ty cao, trong khi xuất khẩu vẫn tăng.

Báo cáo của UNCTAD cũng dự báo kinh tế Liên minh châu Âu (EU) sẽ tăng 2,8% và kinh tế

Nhật Bản tăng trưởng 2,3% trong năm 2007. Dự báo trên được đưa ra sau năm 2006 khá khởi sắc của nền kinh tế châu Âu, khi châu lục này thoát khỏi một thời gian dài tụt hậu so với các nền kinh tế khác trên thế giới, nhờ hàng triệu việc làm mới được tạo và xuất khẩu cũng như nhu cầu nội khối tăng.

Cơ quan Thống kê Eurostat của EU cũng đã công bố số liệu cho thấy, kinh tế khu vực đồng Euro (Eurozone) gồm 13 nước thành viên chỉ tăng 2,5% trong quý II/2007 so với cùng kỳ năm ngoái, mức thấp nhất kể từ đầu năm 2005, do cơn bùng nổ đầu tư đã giảm dần. Còn tăng trưởng kinh tế của EU gồm 27 nước thành viên cũng chậm lại trong quý II/2007 và chỉ tăng 2,8%.

Đối với Nhật Bản, tốc độ tăng trưởng kinh tế của nền kinh tế lớn thứ hai thế giới này đã giảm mạnh hơn dự báo, giảm 0,3% so với quý I/2007 và giảm 1,2% so với cùng kỳ năm ngoái. Đây là lần đầu tiên trong 3 quý trở lại đây kinh tế Nhật Bản tăng trưởng âm. Tuy nhiên, các nhà phân tích tin tưởng rằng Nhật Bản - đang dần hồi phục từ sau đợt suy thoái và đình trệ kinh tế kéo dài từ đầu thập kỷ 1990 - có thể tránh khỏi một đợt suy giảm kinh tế kéo dài khác. Bộ trưởng Tài chính Nhật Bản Fukushima Nukaga dự báo kinh tế nước này sẽ vẫn tiếp tục xu hướng hồi phục vững, nhờ nhu cầu tiêu dùng mới đang dần hồi phục và lợi nhuận công ty được cải thiện.

Nguyên nhân chủ yếu giúp kinh tế Nhật Bản mấy năm gần đây phục hồi là do trong hơn 5 năm cầm quyền ông Junichiro Koizumi đã xoay chuyển được tình thế khó khăn trong 10 năm của thập kỷ 1990, khi mà có tới 9

NHTW Trung Quốc vừa quyết định nâng lãi suất ngân hàng lên thêm 0,27% kể từ ngày 15/9.

Ảnh ST

vị Thủ tướng Nhật Bản lần lượt từ chức. Ông Koizumi đã tiến hành một loạt các cuộc cải cách kinh tế, tiền tệ, giúp kinh tế Nhật Bản phục hồi trở lại. Nhưng ông Shinzo Abe mới lên làm Thủ tướng chưa đầy một năm đã từ chức và Đảng Dân chủ Tự do (LDP) cầm quyền ở Nhật Bản đã bầu nhà chính trị ôn hòa Yasuo Fukuda làm Chủ tịch LDP cầm quyền với 330 phiếu bầu trong tổng số 527 phiếu bầu hợp lệ (63% số phiếu). Ông Fukuda cam kết nỗ lực khôi phục LDP và giành lại lòng tin của công chúng thông qua việc từng bước thực hiện những chính sách cải cách, giải quyết những vấn đề bất bình đẳng ở đất nước Mặt trời mọc này, đồng thời nhấn mạnh sẽ tiếp tục theo đuổi các chương trình cải cách do Thủ tướng Junichiro Koizumi khởi xướng và đã được ông Abe thực hiện.

Động lực tăng trưởng mới

Trong 60 năm qua, kể từ sau khi kết thúc chiến tranh, không thể phủ nhận Mỹ luôn là “đầu tàu” kinh tế thế giới, theo đó tiềm lực của Mỹ là lớn nhất, động lực

mạnh mẽ nhất và sức ảnh hưởng cũng lớn nhất. Cùng với Mỹ, các nền kinh tế Nhật Bản và châu Âu duy trì vai trò ba đầu tàu kinh tế thế giới. Nhưng kể từ thế kỷ 21, Trung Quốc đã nổi lên trở thành cường quốc có tầm ảnh hưởng toàn cầu. Tốc độ phát triển của Trung Quốc đã vượt qua Mỹ, kéo theo các nước châu Á xung quanh cũng phát triển mạnh mẽ, trở thành một khu vực kinh tế tăng trưởng cao, đẩy sức sống tại châu Á. Tốc độ tăng trưởng kinh tế của khu vực này không chỉ gấp đôi Mỹ, mà còn khiến cho một lượng lớn vốn từ Mỹ và châu Âu chảy sang châu Á. Trung Quốc được dự báo sẽ tiếp tục tạo động lực tăng trưởng với mức tăng GDP năm 2007 ước đạt 10,5%. Trong nửa đầu năm 2007, Trung Quốc đã đạt mức tăng trưởng cao nhất trong 13 năm qua là 11,5%. Trong suốt 4 năm qua, kinh tế Trung Quốc tăng trưởng nhanh và bền vững và đã được mọi người gọi là “Kỳ tích phát triển kinh tế của thế giới”. Về tổng lượng kinh tế, GDP năm 2006 của Trung Quốc vượt quá 21 nghìn tỷ nhân dân tệ tăng gấp đôi so với năm 2002 vươn lên xếp thứ 4 trên thế giới bình quân đầu người đạt tới 2.000 USD.

Nhà kinh tế trưởng Ifzal Al khuyến cáo đầu tư vào tài sản cố định và xuất khẩu tăng nhanh tại Trung Quốc có thể dẫn tới một nền kinh tế phát triển nóng lạm phát gia tăng khiến lãi suất cho vay cũng nhích lên theo vì việc siết chặt chính sách tài chính sẽ làm tăng thêm sức ép định lại giá đồng nội tệ. Trung Quốc cần phải kiểm chế mức tăng đầu tư, tăng chi tiêu tiêu dùng trong khu vực tư nhân v. khác phục lạm phát để duy trì đà tăng trưởng kinh tế.

Trong thời gian qua, Trung Quốc cũng đã liên tục thực hiện các biện pháp hạn chế đã tàn

trường nóng như: nâng cao tỷ lệ vốn tự có của các ngân hàng, nâng cao lãi suất tiền gửi và tiền cho vay, điều chỉnh chính sách ngoại thương, gấp rút đào thải công nghệ lạc hậu. Hiện nay, những chính sách và biện pháp này đã cho hiệu quả bước đầu. Những thay đổi về chính sách thuế làm giảm việc hoàn thuế giá trị gia tăng và trở lại mức thuế VAT cao đối với các nhà xuất khẩu để tránh việc khuyến khích xuất khẩu ra nước ngoài.

NHTW Trung Quốc cũng vừa quyết định nâng lãi suất ngân hàng, cả tiền gửi lẫn tiền cho vay, lên thêm 0,27% kể từ ngày 15/9, theo đó lãi suất tiền gửi ngân hàng sẽ lên tới 3,87% và lãi suất cho vay sẽ lên tới 7,29%. Đây là lần thứ năm kể từ đầu năm nay Trung Quốc nâng lãi suất ngân hàng nhằm mục đích chủ yếu là ngăn ngừa lạm phát cũng như chiều hướng kinh tế tăng trưởng quá nóng.

Ngân hàng Thế giới (WB) cho rằng, thách thức chủ yếu của kinh tế Trung Quốc hiện nay là phải thay đổi phương thức thúc đẩy tăng trưởng. Chính phủ Trung Quốc cần phải có chính sách kinh tế trọn gói, bao hàm cả tài chính và tiền tệ, nhằm thắt chặt hơn nữa sự kiểm soát đối với nguồn vốn lưu thông trên thị trường, hạn chế mức tăng đầu tư, thúc đẩy tiêu dùng và khuyến khích sự phát triển của các ngành dịch vụ.

Ngoài Trung Quốc, Ấn Độ đại diện cho khu vực Nam Á sẽ là nước có tốc độ tăng trưởng kinh tế nhanh. Ấn Độ được dự kiến sẽ tăng trưởng 8,5% trong tài khoá tính đến hết tháng 3/2008 và trong tài khoá tiếp theo, nhanh hơn so với dự đoán ban đầu. Tuy nhiên, ADB cảnh báo Ấn Độ đang phải

đối phó với nguy cơ lạm phát. NHTW Ấn Độ đã nhiều lần tăng lãi suất cho vay và thực hiện các biện pháp nhằm giảm lượng tiền mặt dư thừa trong hệ thống tài chính sau khi xuất hiện một loạt dấu hiệu vào đầu năm 2007, gây lo ngại rằng nền kinh tế nước này có thể đang phát triển quá nóng. ADB dự đoán lạm phát của Ấn Độ giữ nguyên ở mức 5% trong tài khoá này và cảnh báo rằng nguy cơ lạm phát vẫn tồn tại. Hiện nay, tỷ lệ đầu tư của Trung Quốc và Ấn Độ cao nên tốc độ tăng trưởng kinh tế nhanh của hai nước này sẽ tiếp tục được duy trì trong nhiều năm tới.

Báo cáo UNCTAD nhận định kinh tế thế giới hiện đang ở thời kỳ khá tốt đẹp, nhất là đối với các nước đang phát triển. Tình hình kinh tế thế giới hiện nay có thể nói là có lợi nhất cho tăng trưởng kể từ thập niên 70 trở lại đây. Nhờ nhu cầu mạnh mẽ của thế giới đối với sản phẩm sơ chế nên rất nhiều nước đang phát triển, trong đó bao gồm cả một số nước nghèo nhất thế giới, sẽ thu được lợi ích. Tuy nhiên, báo cáo này cũng đưa yêu cầu phải cải cách chế độ tỷ giá hối đoái toàn cầu, đồng thời cho rằng thông qua việc sắp xếp chế độ tỷ giá ngoại hối toàn cầu tương đối phù hợp, sẽ có thể dễ dàng loại bỏ được tình trạng ngày càng mất cân

bằng của nền kinh tế thế giới hiện nay.

Trong công bố mới nhất có nhan đề "Triển vọng phát triển kinh tế châu Á", ADB đã nâng mức dự báo tăng trưởng kinh tế của khu vực này lên 8,3% trong năm nay và 8,2% năm 2008 so với mức dự báo tăng 7,6-7,7% được đưa ra trước đó. ADB cũng dự đoán kinh tế khu vực Đông Nam Á tăng trưởng ở mức 6,1% trong cả hai năm 2007 và 2008. Trong đó, dự báo mức tăng trưởng của Việt Nam là 8,3% năm 2007. Nhưng theo ông Aymui Konishi, Giám đốc ADB tại Việt Nam, Việt Nam có tỷ lệ lạm phát tương đối cao mặc dù vẫn nằm trong tầm kiểm soát, duy trì ở mức 7,8% trong năm 2007, tuy nhiên, Chính phủ Việt Nam cần phải có các biện pháp kiểm soát lạm phát.

Dự báo tăng trưởng của Philippines được ADB nâng lên 6,6% vì trong nửa đầu năm 2007, tăng trưởng của nước này đạt mức nhanh nhất trong gần 20 năm qua. Indonesia tiếp tục tăng trưởng và dự kiến đạt mức 6,2% trong năm 2007, trong khi đó tăng trưởng của Thái Lan dự kiến chỉ đạt 4% do những bất ổn chính trị tiếp tục làm xói mòn lòng tin của người tiêu dùng và các nhà đầu tư tư nhân.

Theo ADB, các nền kinh tế như Hàn Quốc, Singapore, Đặc khu hành chính Hong Kong và vùng lãnh thổ Đài Loan đang tiến tới giai đoạn hậu công nghiệp hóa khi các hoạt động đầu tư chế tạo ở châu Á chuyển hướng đến Trung Quốc.

Còn tại khu vực châu Phi, mức tăng trưởng kinh tế trong năm sẽ đạt khoảng trên dưới 6%, tuy nhiên khu vực Mỹ-Latinh và Tây Á mức tăng trưởng kinh tế sẽ chậm lại đôi chút, xuống khoảng 5%. ☉

Ấn Độ được dự báo là nước có tốc độ tăng trưởng kinh tế nhanh, dự kiến tăng 8,5% trong tài khoá tính đến hết tháng 3/2008.

Ảnh ST